

Schoten in de duinen

Wie de duinen bij Klein Valkenisse (Biggekerke) oversteekt, ziet in de verte een betonnen kruis. Het herinnert aan de executie van zes mannen, twee maanden voordat Walcheren werd bevrijd.

Het verhaal daarachter werd uitgeplozen door Hans Vader. Hij was rector van de Stedelijke Scholengemeenschap Middelburg. Een oud-leerlinge wees hem op het kruis in de duinen. 'Op die plek, vertelde zij, was er iets gebeurd in de oorlog. Maar ze wist niet precies wat. Dankzij archiefonderzoek en met hulp van anderen kwam ik erachter dat daar, in de duinen, zes mannen zijn gefusilleerd.

Wat is er dan gebeurd? Het is 5 september 1944: Dolle Dinsdag. Nederland is in eufore stemming; de bevrijding zou op handen zijn. De Middelburger Willem Niesthoven is dan nog geen dertig jaar oud en werkzaam als elektricien in Vlissingen. Hij is getrouwd en is vader van vier jonge kinderen. In een opwelling denkt hij, samen met een maat, de geallieerden een

handje te helpen. Ze maken een gat in de Poelendaeleweg. Ze zijn nog maar net klaar als er een Duitse auto nadert. De mannen verbergen zich snel en zien hoe het voertuig pardoos het gat inschiet. 'Sabotage!', horen ze de militairen zeggen. De volgende ochtend arresteert de Feldgendarmerie zes mannen uit de buurt, onder wie Willem. De mannen wordt medegedeeld dat ze de volgende dag zullen worden doodgeschoten als de daders zich niet aangeven. Willem bezwijkt onder de druk en bekent. Zijn echtgenote mag haar man bezoeken. Twintig minuten.

Ook op Noord-Beveland worden mensen bevangen door de opwinding. Velen steken de vlag uit. Andries Dieleman is halverwege de dertig. Hij ontwapent, samen met enkele anderen, op eigen initiatief vier Duitse soldaten en neemt ze krijgsgevangenen. Leden van de ondergrondse proberen hen af te remmen, maar zonder succes. De Duitsers nemen de situatie hoog op. Andries wordt gevangen genomen en meegevoerd naar Walcheren. Samen met drie Belgen, die in Zelzate gestrande piloten huisvestten, worden Willem en Andries door het standgerecht ter dood veroordeeld.

Op maandag 11 september, om 7.00 uur in de ochtend, worden ze in een vrachtwagen geladen en naar de duinen bij Valkenisse gereden. De Pool Jan Rybicki, in dienst aan Duitse zijde, staat die morgen op wacht. Hij ziet de gevangenen uit de vrachtwagen komen en daarna omhoogklimmen tegen de duinen. Het vuurpeloton staat klaar.

Bron: Eilandbewoners

